

Periòdic Catalanista ↔ Portaveu del Centre Catalanista "Gent Nova"
Sortirà cada dissapte

ANY XIV

BADALONA 2 NOVEMBRE 1912

NÚM. 571

Redacció y Administració: Lluç, 51, 53 y 55 y Sant Francesc, 58 y 60. - Badalona

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Badalona, al mes 50 cèntims. Fora, trimestre 1'50 pessetes. Número solt 10 cèntims
Tots los treballs se publican baix la exclusiva responsabilitat de sos autors.—No's tornen els originals.

Vergonya eterna á aquells que, despreciant son idioma, alaben el dels altres. - DANTE

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el deure de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en matèries religioses, polítiques y socials.

(DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA)

ESTRIDENCIES Y ESTRIDENCIES

De fa temps que se'n parla d'estridencies en la nostra Catalunya. Y hem de convenir, si no volèm fer mancansa al nostre sentiment català y a la veritat, que mai havíem vist tan aprop el triomf del nostre poble que quan ab més dalit se succeïen els fets estridents, les càlides paraules qui avivaven l'esperit reconfortantlo y animantlo a seguir sense defalliments ni claudicacions la lluita per la conquesta de l'efectivitat del ideal.

Moltes y moltes han sigut les estridencies que han arribat fins a lo més pregon de l'ànima del nostre poble, perquè han tingut l'acert d'endevinar, de confondre's ab el seu més íntim sentiment. Una d'elles volèm recordar-ne avui y es aquella famosa frase dita en les «Arenes» de Barcelona, en el célebre y memorable Aplec de la Protesta, precursor de lo que devia esser la tan gran y hermosa com malmenada Solidaritat Catalana; aquella frase que enclou l'estat de tota una època de Catalunya: «..... y els punys se'ns clouen de tan pidolar.» Aqueixes paraules, ja altres voltes retretes, tingueren la virtut d'esser aplaudides, acceptades y venerades per tots els catalans, sense excepció, dels que en ell s'aplegaren.

L'estridencia, la santa estridencia patriòtica, ja abans estimada pels nacionalistes, fou aleshores ungida com lema de tots els catalans afiliats a la bella creuada catalana. Cal només recordar la campanya electoral de Solidaritat Catalana, l'any 1907, pera no poder ningú negar que fou una cadena de estridencies, anelles patriòtiques—que nosaltres volèm creure en tothom aleshores de veritat sentides—que juntantse unes a les altres barraren el pas a les colles centralistes que's feren ja enrrera voluntariament preveient el fracàs els uns y se'ls

feu enrrera a la forsa als altres més tossuts que creien encara en la possibilitat de deturar aquell tan patriòtic impuls. L'estridencia, la santa estridencia, triomfava arreu y per ella y en nom d'ella se lluitava y se venia en Catalunya a la taifa centralista.

L'estridencia, la santa estridencia catalana, repercutia enllà de les fronteres, Europa se preocupava ab interès del nostre poble, y arreu d'Espanya revifava's el poc caliu que hi resta de sentiment nacionalista, y a Valencia y Galicia especialment, semblava bàtrehi ab forsa pera arribar a fer valer els llurs drets; empró és tan segur com de dòdre que aquells moviments en aqueixes nacionalitats s'esmortuïren per la manca de prou estridencia en el seu gest reivindicador.

L'estridencia, la santa estridencia, triomfava arreu, y sense anar de conquesta a cap altra terra, —que prou feina teníem y tenim encara per fer a casa nostra— sense mórens de casa, l'acció catalana passava llindars y més llindars y el seu actuar era conegut y estimat, deien, en els pobles d'Espanya. No'ns mancaven apòstols ni embaixadors; n'hi havia prou ab l'estridencia, la santa estridencia patriòtica, pera esser conegudes y estimades,—al menys aixís ho deien d'enllà del cor de les terres hispàniques—les nostres idees nacionalistes.

Una prova evident del èxit innegable de la santa estridencia ho fou la presentació immediata per en Maura d'un projecte d'administració local, que feu, digué, pera satisfer aspiracions de Catalunya.

Y com contrast increïble, quan semblava arribada l'hora del regoneixement al nostre dret, arribà també l'hora d'amagar l'estridencia, de descloure lo poc que s'havia comensat a clourer el puny y parar de nou la mà, ben extesa, per si's borrava'l recort d'aquella santa estridencia que'ns portà fins al llindar de les nostres reivindicacions.

Y arribarem a l'estridència roina, xorca, de les claudicacions; y s'ha anat caminant enrera fins a perdre de vista el darrer replec de la nostra bandera. Perquè nosaltres creiem que també es estridència el claudicar. Invertida la patriòtica, pero estridència al fi.

Volent dirnos, ara, els qui han anat claudicant de dia en dia el seu sentir nacionalista, lo que n'han tret pera Catalunya d'aqueixa claudicació?

Que se sàpiga, res. Perquè tot no passa d'oferiments més o menys grans o xics, més o menys trascendentals o ignoscents, empró oferiments només al cap-d'avall. Realitat, ni una pera mostra. Y no'ns vinguin ara ab lo que fassa o hagi fet la Diputació, perquè'ls seus directors si ho son ho deuen al a santa estridència nacionalista, que d'altra manera difícilment hi haurien sigut portats.

A qué, doncs, seguir el camí de claudicació? Si claudicant en lo tan sagrat com ho es el sentiment de dignitat patriòtica no s'aconsegueix res per Catalunya, per qué recomanar silenci? Per qué ofegar el natural, noble y digne sentiment protestari dels qui tenen sed y fam de justícia? Es que creuen no n'hi ha prou ab els cinc anys que dura'l període de claudicacions? Per qué fer el sacrifici d'un sagrat ideal si Catalunya no'ls ho podrà mai agrair perque res poden obtenir pera ella?

Ja prou estridència de claudicació! Tornem a la nostra estridència, a l'estridència santa. Recomensem la feina d'educar la mainada ab aquell convenciment del més enllà venturós. Recordem el passat, meditem el present, pensem en l'avenir. Borrem d'un cop pera sempre més l'estridència buida, xorca, inútil. Volguem y estimem la santa estridència patriòtica.

No'ns deixem enlluernar per oferiments que per endavant tenim el deure de saber que no serán complerts. Una llarga y antiga experiència que ningú negarà abona aquest concepte.

Prou blincaments d'espina, ja prou tenir la mà extesa com pidolant lo que de dret ens pertocal. Tornem a cloure'ls punys, amics, y si aixís tampoc n'obtinguessim res, que si que'n obtindrem, al menys haurem amarat de sava catalanitzant tota la terra catalana. Y si posanthi tot el nostre esforç y tota la nostra voluntat no podem conseguir encara el regoneixement de la personalitat de Catalunya, deixarem al menys, satisfets, aquesta vida, convensuts de que la generació futura, degudament preparada, hi posarà lo que manqui.

COMENTARI

La triomfal entrada den Lerroux en l'alta banca y la renúncia que virtualment ha fet de la direcció del seu partit ab la constitució d'un directori responsable, senyala una nova fasce en l'aprofitada vida del popular revolucionari, al ensemps que porta un canvi radical a la política catalana. La desfeta del par-

tit lerrouxista es ja cosa consumada; podrà quedarli al popular polític un grupu d'amics incondicionals y d'estòmacs agraits però, en part per la forsa de les circumstancies y en part també per la seva conveniencia personal, la seva influencia política ha de quedar molt reduïda. L'aprofitat revolucionari, a qui ningú pot tenir per tonto, sab molt bé que la seva vispresidencia de la «Sociedad Española de Obras y Crédito» el seu obligat conservadurisme, les seves necessaries relacions ab significats financers y politics de la dreta, son coses incompatibles ab el radicalisme republicà que havia predicat fins ara y que tan bé li ha servit pera conquerir una enlairada posició social. Com deia molt bé un d'aqueixos dies El Diario del Comercio ja no podrà dir als seus súbdits que cal cremar els registres de la propietat, ja que en ells hi ha inscrit el seu nom, y ocupat de la prosperitat de Barcelona no li convindrà ferla arder por sus cuatro costados com en altres temps, puig fora condemnar al foc les seves propies obres.

Pera'ls qui de bona fé han cregut en l'actuació den Lerroux, el desengany ha d'esser terrible al contemplar l'última evolució de llur quefe convertit en potentat y manejant els milions ab la mateixa destresa que abans havia manejat els vots dels seus electors. Pobres rebeldes! Els compadim sincerament. El seu idol, aquell terrible revolucionari qual sol nom era l'espant de botiguers y rentistes, de brasset ab l'Albó, el seu terrible enemic; ab el jesuític marquès de Comillas, ab el monàrquic Boladeras, ab l'opulent y realista Mariano! Pobres «jóvenes bárbaros», heu quedat sens capdill! Qui recullirà la seva herencia?

Si les multituds raonessin, el cas Lerroux fora un exemple d'alt valor pera l'evolució política del nostre poble; es un cas més dels efectes que la política forastera porta a la nostra terra, desviant al poble del camí del seu millorament colectiu pera convertirlo en instrument de les més baixes concupiscencies. En Lerroux apoiantse en aquesta multitud forastera, que la forsa d'atracció de la capital fá venir d'altres terres més endarrerides que la nostra, comptant ab la simpatia dels elements anti catalans y a voltes del mateix element oficial, ha conseguit desviar una part del proletariat català portantlo pel camí de la xorca revolta y del revolucionarisme inconscient. Ab tot aixó ha conseguit fomentar un odi de classes que en la nostra terra no té raó d'esser, al ensemps que ha destruït en els seus principis l'organització del obrer català, qui en les seves mans ha perdut aquella sensatesa y aquell esperit pràctic que tothom li reconeixia.

L'obrer com a tal té'l dret y el dever d'associarse pera'l seu millorament colectiu al ensemps que pera contribuir a resoldre'ls problemes de relació entre'l capital y el trevall que están avui a l'ordre del dia arreu del mon. L'obrer com a ciutadà té'l dret y el dever de pendre part en el moviment polític de la nostra terra afiliantse al partit que més li plagui, ja que aquí el trevallador no es un pária ni un remensa, no es un ser d'una casta inferior, no forma una classe apart com en altres països que considerats mes avensats que'l nostre no tenen el sentiment democràtic del

poble català; sino que es un ciutadà com els altres que per tot arreu es ben rebut; que arreu troba les portes obertes, que ningú's separa del seu costat.

Si'l fracàs de la política lerrouxista porta un poc de seny al si de les masses obreres catalanes, si s'aprofita l'experiència, això serà l'únic que tindrà de agrair al gran revolucionari convertit avui en home de negocis y acabat financier.

JEPUS

NOTES LOCALS

De la sessió

Una altra sessió borrascosa s'ha registrat en els anals consistorials de Badalona; y aquesta vegada no podem repartir la responsabilitat de l'ocorregut en ella, car correspon per complert a un regidor de la majoria y per lo tant sols hi ha un factor responsable y no dos, com enguany, fins ara y ben sovint, ocorria.

Ja hem dit en diferents ocasions que no podríem comprendre que fos precisament un element de la majoria el que provoca extemporanis debats, iniciats solsament ab el fi de molestar al adversari, sense meditar si es de justícia l'atac, refiantse de que'n cas de veures apurat a fer una rectificació, sempre queda'l recurs de tergiversar l'atac; aixís sempre ho fa, pera evitar la precisió de donar satisfaccions.

Unes senzilles observacions del regidor nacionalista, en Casas, sobre la conveniencia de que's repreneu els sorteigs dels llocs entre'ls guardes de consums, pera evitar protecció y preterició dintre'l Cos, varen esser aprofitades, ben inoportunament, per el regidor de la majoria, en Nadal, pera llensar unes manifestacions insidioses contra l'administració de consums de 1911 y una injuria contra la Comissió especial que va instruir un expedient ab motiu de les célebres y infonamentades denuncies de'n Domenech Galceran. El referit regidor de la majoria va acusar a la Comissió especial, que fou instructora y dictaminadora del expedient citat, de haverlo fet en forma de que no se'n poguessin deduir càrrecs per unes contradiccions, y al acusar de responsable de parcialitat y de falsetat an els instructors, no devia oblidar l'acusador que de la Comissió en formaba part un seu correligionari, en Lluís Bosch, qui junt ab tots els seus companys de comissió firmá el dictamen que fou fet per unanimitat.

Y aquet regidor que avui ha promogut un debat, no pera discutir ab noblesa uns expedients fets per l'Ajuntament del any prop-passat, sino per haver posat en dubte la digna tasca dels regidors que'ls instruiren, provant d'enllotar la seva honorabilitat, es el mateix que'n la sessió del 30 de Maig d'enguany, al esser convidat a revisar els expedients referits, pera que vegés la noble y honrada manera de procedir dels regidors de 1911, contestaba que ja n'estaba convenut per endavant, car mai havia dubtat de l'honorabilitat d'aquells.

Semblants contradiccions, si existís en tots els agrupaments polítics y socials vergonya política, residenciarien políticament a aquet regidor que tan mal ús fa de la representació que li otorga el cos electoral, però tal com avui ha degenerat en alguns llocs la política, precisament en aquells aont militen els que's diuen no polítics, seguirem veient, que el que aixís ha procedit, portará, com fins ara, ab autorisació o sense, la veu de la majoria del Ajuntament y cap regidor d'ella condemnará en públic els desfogaments insultants del seu company y encara semblará que'ls avalen ab el seu silenci.

En Casas, que defensá als instructors dels expedients, presentá una proposició pera que passessin al Jutjat, la que ningú de la majoria acceptá perquè els constaba que de ferse recauria una resolució favorable al anterior Ajuntament.

Ja dura massa l'atac, sense proves, d'una gestió passada, pera que's consenti més. No n'hi ha prou ab que l'Arcalde demani rectificacions, si abans ha consentit insults.

No sembla sino que la majoria actual hagi de distraure al públic ab aitals debats, pera que no's posi al descobert la desorientació que regna en la majoria dels serveis municipals; y la deixadesa, indiferencia o incapacitat de la majoria, car, per ara, no ha demostrat tenir iniciatives, ni projectes, ni tant sols pera fer les més petites reformes que les necessitats de l'urb exigeixen.

**

Els demés incidents de la sessió no cal comentarlos, car els uns son confirmatius de la desorientació regnant en la majoria municipal y els altres de la desorganización y indisciplina en el Cos de consums, de les que com més se'n parla en el Consistori més de manifest se posen. Com també l'ignorancia que'n tot quant se refereix an aquest ram municipal demostren els demés individus de la majoria que formen part de la Comissió, doncs malgrat el quedar en situació tan poc airosa, cap ha alsat la veu, lo qual bé diu ben clar que están conformes ab les tonteries del seu president o bé que no hi entenen res. No podem pas creure que la disciplina de gent que no's volen dir polítics arriui fins a acceptar com a bó lo que la conciencia'ls dicti que es dolent, que no pot anar.

Y l'altre, el diálec, el violent y poc edificant diálec, entre'l regidor de la majoria Doménech Galcerán y el radical Costa, no fou més que una esquixada del llot que'l mateix Doménech Galcerán va ajudar a llensar contra l'anterior Comissió de Consums procurantse la cooperació dels regidors radicals, que'ls ajudaren fins que's varen adonar del engany.

D'unes y altres qüestions n'hem parlat ab la deguda extensió altres vegades y per avui deixém de ferho pera no repetir lo ja dit y puntualisat. Sols volém fer constar que'n Doménech Galcerán, y ab ell els demés, ja s'haurán convenut que es més fàcil llensar acusacions que provarles y sostenirles.

POLITIHQUES

La «Lliga Regionalista» ha publicat un follet «La Mancomunitat», en el que's fa l'història y procès d'aquesta, aspiració de Catalunya, per avui, segons sembla prompte a obtenir.

Això fora molt lloable si, com en tot lo que fa la «Lliga», no s'amagués en el llibre l'acció dels homes del Catalanisme que no son afiliats seus, per gran y important que resulti dita acció. Pera demostrar que interessadament, per un egoisme indigne en una agrupació que's diu defensora de Catalunya, s'amaga un nom prestigiós, verdader iniciador de la darrera y fins avui afortunada temptativa en pro de la reconstrucció de nostra aimada Patria, avui esquarterada, n'hi ha prou ab llegir el sumari del llibret publicat per la «Lliga». En ell se considera com a punt de partida de l'iniciativa de la Diputació de Barcelona a formar la Mancomunitat, la proposició Duran y Ventosa; essent aixís que correspon en absolut comensar per la proposició den Folguera y Duran, Suñol, Sansalvador y Verdaguer, ja que fou la primera, portava la data del 9 de Maig de 1911, y a més per estar més d'acort aquesta ab les aspiracions de Catalunya, que no la den Duran y Ventosa que era feta després, el dia 16 de Maig, ab un desvirtuament complert del esperit autonomista català y de la reconstrucció de nostra Patria y ab una redacció apropiat pera poguerla firmar els seus aliats els caciquistes y jaumistes, y que sembla fou presentada pera treure l'honor de l'iniciativa an en Folguera, Suñol y demés firmants.

Renunciem a reproduir lo demés historiant el fet de l'iniciativa a formar la Mancomunitat, perque a la memoria de tots els que s'interessen per Catalunya està el que fou la proposició Folguera la verdadera y única causa inicial, y de que la den Duran y Ventosa resultà esser més una contraproposició a la primera que no una proposició favorable a l'unitat nacional catalana.

Es vergonyós que tergiversin els autors o autor del follet lo passat en la Diputació, tot pera presentarse davant del poble com els únics defensors de Catalunya.

Y això no pot admetres ni serà. Sortosament existeixen les actes de la Diputació que'n l'aveuir justificaran lo que avui sab tota l'opinió catalanista, encara que'ls «hàbils» de la «Lliga Regionalista» diguin lo contrari en el seu llibre.

Senyors de la «Lliga»: cal que procediu ab una mica menys de vanitat y un bon tros més de justícia.

En Salvatella ha donat una conferència a Lleida y en ella ha censurat l'actuació de l'U. F. N. R. y la passivitat, segons diu ell, dels seus homes, especialment en la col·laboració a la propaganda de la conjunció republicana-socialista per els demés pobles del Estat espanyol.

Afirmà que no creia en la virtualitat del refor-

misme a Catalunya perque en Melquiades no hi farà adeptes an aquí, y que'ls republicans d'altres terres d'Espanya no senten l'autonomia.

També va dir, y això sí que resulta una declaració greu den Salvatella, que no entenía'l Nacionalisme perque encara ningú l'havia definit.

No volem parlar de lo primer perque som enemics de ficarnos en les discòrdies familiars, com ho son aquestes diferències de criteri que separen als afiliats a l'U. F. N. R. y ens reduirém a posar un curt comentari respecte lo restant.

Ens felicitem de que'l diputat per Figueras digui que'n l'actualitat la massa republicana espanyola no'ns enten, y molts quefes, afegim nosaltres, no'ns volen entendre; una y altra cosa s'ha demostrat quasi sempre que allà a la capital d'Espanya han tractat del problema català.

Lo que no podem compendre, perque coneixem an en Salvatella y el coneixement que ha demostrat tenir de les aspiracions de Catalunya y del Nacionalisme, l'afirmació seva que fa de desconèixer el Nacionalisme y per això suposem que aquelles manifestacions son fetes com a conseqüència de la seva estada permanent a Madrid.

L'ambient polític de la capital espanyola deu haver ofuscat el clar criteri den Salvatella, quan en aquest moment ha oblidat una pila d'anys de vida política al servei del Nacionalisme català y de l'obra den Pi y Margall.

L'ETRALERIES

TEATRE CERVANTES

Sor Teresa.—La Porteria.

Diuenge passat la Companyia Panadés representà el drama en cinc actes *Sor Teresa*. Aquesta obra, emocionant tota ella, te ribets de les obres del teatre castellà modern, y sens dubte la millor que dintre'l seu genre de tonteries s'ha representat aquesta temporada.

La execució, apart de petits detalls, fou excelent. La senyora Panadés (M.), en el difícil paper de protagonista, estigué a gran altura, fent que no decaigués l'interés en ella posat pel públic ni un sol moment. La senyora Panadés (F.), feu una «Guillermina» admirable. La senyora del Río, complí, com sempre. La senyoreta Vila, fent una «Sor Cecília», cuidadosa y tota sentimental. El senyor Torelló, amb la seva habitual pose galant, y una pronúncia admirable, captivà per complert l'atenció del públic. El senyor Vila, sempre a temps y ajustat. Els senyors Bello y Martí, compliren. L'únic que flaquejà fou el senyor Simó, que's veia que ben poc sabia el seu paper. Tots els actors foren en gran manera aplaudits al finalisar els actes, especialment la senyora Panadés y el senyor Torelló. La presentació ben cuidada.

Per acabar posaren en escena la bonica comèdia catalana en un acte, *La Porteria*, que fou excelentment interpretada.

S.

Don Josep Cunillé y Serra

Morí a l'Habana el dia 21 de Setembre prop-passat

(A. C. S.)

Sa desconsolada esposa Joana Camps (ausent), germà Joaquim (ausent), germanes, nevots (resents y ausents), cosins y demás familia al participar als seus amics y coneguts tan sensible pèrdua els preguen que'l tinguin present en ses oracions y que se serveixin assistir als funerals que pera l'etern descans de la seva ànima se celebrarán dilluns, dia 4 del corrent, a les deu del matí, en la parroquial esglesia de Sta. Maria d'aquesta ciutat, de qual favor els quedarán agraits.

Badalona, Novembre de 1912.

No's convida particularment.

DEL AJUNTAMENT

SESSIÓ ORDINARIA DEL DIA 28 DEL MES PASSAT

Comensà a dos quarts de nou ab assistència de tots els regidors menys en Bachs, presidint l'Arcalde en Martí Pujol.

Després de llegida fou aprovada l'acta de l'anterior.

—Se posen a discussió els dictamens de les Comissions de Governació y Obres referent a l'instància del Marqués de Barbará.

Després d'un llarg debat en el que hi intervenen els senyors Padrós Vidal, Nadal, Miralles, Costa, Casas, Padrós Salvatella y president, s'acorda deixar en suspens els esmentats dictamens y que's fassin gestions prop del Marqués de Barbará pera que donantli un plas prudencial se comprometí a urbanisar els trossos de carrer que afecten a la seva propietat.

—Se concedeixen els permisos demanats per en Martí Torner y en Pere Borrás.

—Passen a les respectives Comissions les instàncies presentades per la senyora Viuda y Fills de Lluís Bigas, na Magdalena Sayol y en Joaquim Bufalá, sobre obres; de na Matilde Buixó, viuda de Caba, demanant se treguin unes travesses que's construeixen a la Riera de Sant Geroni, y un ofici del Arquitecte Municipal acompanyant el projecte de la clavaguera que partint de la Plassa Mercat passarà pel carrer de Mar.

—Se queda enterat, quedant a disposició dels regidors pera'l seu dia tenirho en compte, les liquidacions n.º 2 y 3 de les obres del ferrocarril.

—S'aproven les nòmies de la brigada eventual de la passada setmana: els jornals pugen 243'50 pessetes y els carros 548 pessetes.

Del Patronat de l'Escola d'Arts y Oficis —La presidència manifesta que'ls grupus del Consistori han designat respectivament al senyors Nadal, Casas y Costa pera formar part del esmentat Patronat. Seguidament queden nomenats els esmentats regidors, manifestant en Pujol que ara's procedirà desseguida a la seva constitució.

Intermedi còmic. —En Martí pregunta al president de Consums, si en la relació de la recaudació del mes de Setembre d'enguany lo que s'ha cobrat per vi de Badalona hi han incloses també cantitats procedents dels anys passats.

En Doménech Renom li contesta que la recaudació esmentada es lo cobrat per vi en el mes de Setembre. (*Rialles.*)

En Martí insisteix en que se li contesti, empró en Doménech Renom li contesta que no pot perquè no ho sab. (*Riulla general.*)

En Pujol veient el pobre paper que està fent en Doménech Renom, contesta a la pregunta d'en Martí manifestant que lo recaudat per el referit concepte deu esser d'enguany perquè l'administració no consigna que sigui procedent d'anys passats.

Mocions. —En Costa se queixa de que algún propietari de la Riera d'en Jornet construeixi sense línea. Excita al Arcalde pera que junt ab els tècnics y Comissió marquin una línea a fi d'evitar aquets abusos.

La presidència promet pendre ab interés l'atendible petició d'en Costa.

—En Martí proposa que l'Ajuntament se dirigeixi al Govern interessantli l'empedrament del restant de carretera comprés entre lo edificat.

En Pujol manifesta que aixó ja está acordat y que l'empedrament se fa per plassos. S'ofereix pera gestionar que aquets siguin lo més curts possibles.

—En Casas manifesta que'ls projectes presentats per la minoria federal nacionalista se discutiran definitivament en la vinenta sessió, puig per un error d'oficines no ha sigut possible ferho en la present.

De Consums. —En Casas pregunta al president de la Comissió de Governació si ha fet gestions pera sapiguer qui derogá l'acord de destinar per sorteig els llocs als guardes y si están disposats a mantenir-la.

En Doménech Renom contesta com sempre «per peteneres» dient que no sabia si aquell acort are pres per l'Ajuntament; que no ho feren ni l'Arcalde

ni la Comissió, que's feu ab bon fi y per anar millor, com se demostra ab els ingressos, aont no s'hi ha conegut el cambi.

En Nadal prega que quan la Comissió prengui l'acort de fer altra vegada els sorteigs se porti al Consistori, puig vol parlarne.

En Casas manifesta que l'acort fou pres per la Comissió anterior. A continuació diu que sense volguer obligar a la Comissió a què restableixi els sorteigs, puig ella es responsable de la recaudació y per lo tant ha d'esser lliure, prega que's torni a fer, perquè no hi hagin postergacions ni favoritismes.

En Pujol diu que ab unes llistes que ha vist, ha observat que malgrat els sorteigs hi havia guardes que's destinaven als llocs mateixos. Creu que no han de donar aquells resultat puig hi han guardes que no poden fer segons quins treballs.

L'Antoja interromp y diu: Es que s'en feien dos de sorteigs.

Intervé en Serra, qui corrobora ab l'interrupció de l'Antoja. La Comissió actual, més que bona administració, va dient, lo que ha tingut es sort, ja que no sab mai res de lo que passa referent an aquest ram. Compara a continuació les recaudacions d'enguany y l'anterior y diu que la baixa en el darrer era deguda als alts preus del ví y del oli, que varen fer que disminuissin les entrades. Acaba manifestant que les minories dintre la Comissió no representen res, puig mai se'ls comunica res.

En Casas entén que's sorteigs han de donar bons resultats, afegint que ells no influeixen en la Administració sinó que qui tenia l'ordre dels empleats del ram. Y en quant a la recaudació, diu, quan se publiqui la liquidació l'estudiarém y veurém si ella s'ha realitzat baix les ordres o a pesar de les ordres d'en Doménech Renom.

En Nadal diu que quan se feien sorteigs hi havia carro que entrava de trànsit pel fielt n.º 1 y tornava a entrar després per el 3.

En Doménech Renom diu que a primers d'any, malgrat els sorteigs se cambiaven els llocs dels guardes que per aquells se'ls destinava.

En Casas observa que lo dit per en Doménech Renom no vol dir pas que's sorteigs no donguin bons resultats sinó que qui tenia l'ordre de complirho no ho feia. Acaba dient an en Nadal, del que diu que's distingeix sempre per les seves tortuositats, pera molestar y que si no aclareix alló que ha manifestat dels carros, per ell no ha dit res.

En Nadal, enfadat, diu que al fer notar lo dels carros no ho havia fet pera donar lloc a suspícies, puig no ha dit pas que al tornar a entrar no paguessin. Acaba criticant la Comissió passada, de la que diu no obrava ab la franquesa de la d'ara y tenia al ensemmps dessidia.

Explica a continuació en Casas el perquè de ses anteriors paraules que son conseqüència de les d'en Doménech Renom y en Nadal, en especial aquest darrer, al qui pregunta quina relació tenen els carros ab lo que ara's tracta, deduintne que ell creu que es perquè en Nadal no pot estarse de treure la bilis del seu feije, puig d'una cosa que no té importancia o que no's pot concretar, no se l'ha ni tansols d'anomenar.

En Martí fa observar que s'atribueix lo dels càrrecs d'invertir els llocs dels guardes destinats pels sorteigs a la Comissió passada, essent a primers d'any que succeia aixó.

En Casas manifesta que fer un prec y en forma mesurada, mai será intimidació, com vol fer veure en Nadal. Sosté que l'actual Comissió té deixadesa puig no sabia si's feien sorteigs. En Nadal en la seva forma insidiosa, va dient en Casas, vol treure

conseqüències d'una cosa sense que francament s'hi atreveixi; es per aixó, diu, que l'invito a obrir els expedients que's feren l'any passat sobre Consums y si fins vol, tornarlos a instruir, puig desitjem que d'una vegada fugi tota nebulositat y les murmurations públiques, de les quals n'es ara'l primer factor en Nadal.

Torna a parlar en Serra, qui diu que les minories no tenen de lo de Consums ni glories ni responsabilitats puig no saben res, replicantli en Doménech Renom que vol que vinguin totes an ell. (Rialles.)

En Nadal manifesta que no pot admetre l'examinar els expedients que ha nomenat en Casas, puig ab un d'ells, el que coneix, se guanyaria un ridícul, puig va deixar-se lo que era al seu entendre base fonamental del expedient, havent procurat al instruirlo que no's poguessin deduir responsabilitats pera ningú. Aquesta base fonamental, diu, es la contradicció d'en Batlle y en Sió respecte les paperetes d'abono.

Després de negar en Doménech Renom que hagués dit que no sabia res dels sorteigs y després de varies preguntes que en Casas li fa, aquell manifesta que ho va dir, produint la contradicció d'en Doménech en els regidors y públic una grossa riallada que dura bona estona.

Seguidament en Casas ab energia protesta de les paraules insidioses d'en Nadal, les quals enclouen una ofensa an ell que va intervenir en els dos expedients que s'instruïren l'any passat. Ab la benevolència del Alcalde, segueix dient, en Nadal no para mai de llensar insidies que taquen dignitats, puig injuria es manifestar que ab l'intenció de no exigir responsabilitats s'instruï un expedient. Si en Nadal es cavaller, diu, l'invito a que retiri aquestes paraules o que ab noblesa les mantingui, a les quals jo contestaré en el terreno que vulgui.

En Serra s'adhereix an aquesta protesta d'en Casas, puig ell també fou instructor dels dos expedients, juntament ab en Bosch, abdós no correligionaris del regidor denunciat.

Intervé en Costa, qui diu que en Nadal usa els mateixos procediments que usaren a falta de la raó les causants de la descomposició del anterior Ajuntament, llensant, com a pobres d'esperit, insidies pera sos fins polítics, anantsen després.

En Nadal recula y manifesta que no vol provocar un debat, com l'invita en Casas, sobre la descomposició del Ajuntament passat; defensa an en Doménech Galcerán y a continuació diu que ha exposat sols el seu criteri de que l'expedient estava mal fonamentat.

En Costa diu que está disposat a provocar en la vinenta sessió un debat sobre la descomposició. Recorda aquelles célebres paraules d'en Doménech Galcerán de «ja he lograt l'efecte que'm proposava», atacant an aquest regidor perquè sense datos feu una denuncia pera després no sostenirla.

En Serra diu que l'expedient era ben instruit puig no's podia fer d'altra manera, ab l'aggravant que'l denunciand no compareixia; aludeix directament a continuació an en Doménech Galcerán, obligant an aquest, qui durant la discussió s'estava fora del saló, que entrés y demanés la paraula.

En Nadal accepta'l debat que ofereix en Costa con tal de que en Casas l'accepti.

Intervé l'aludit tantes vegades, en Doménech Galcerán, el qual no's diu res de nou, malgrat parlar bastant, puig repeteix lo que va dir un'altra vegada que'l varen obligar a parlar.

En Casas diu que no accepta'l debat sobre la descomposició mentres no sigui provocat per la

majoria; pels radicals no'l vui, empró ara hi haig d'afegir, diu, an en Nadal, puig mentres no m'hagi explicat les paraules insidioses que ha pronunciat, duptant de la meua dignitat, no li vull donar beligerancia ni tenirli les consideracions que's deuen an els regidors. Si tenguí interès, diu, d'aclarirho, encare hi som a temps, o sinó presentaré una proposició incidental. Contesteu, acaba dient, si's vol o no depurar responsabilitats de tot lo passat.

En Nadal defuig de contestar en concret aquesta pregunta y a explicar les paraules que'n Casas considera ofensives; ans al contrari, lo que fa es tergiversarho, puig ho diu diferent, en vista de lo qual en Casas presenta la següent proposició: «que s'entreguin els esmentats expedients al Jutjat pera que'n tregui les responsabilitats consegüents.»

La presidencia, que fins ara ha estat indiferent com si dormís, hi intervé pera dir que'ls expedients susdits tenen estat legal; no haventne sortit d'ells cap màcula per la Comissió passada ni contra cap regidor, creu que no han d'anar al Jutjat. Creu també que s'ha donat massa amplitut y importancia a una cosa que no'n té. Acaba preguntant an en Nadal que retiri les paraules per les quals en Casas s'ha sentit ofès.

En Nadal diu que ell no ha molestat a ningú; també se mostra disconforme de que vagin els expedients al Jutjat.

Intervé en Padrós Vidal, el qual s'adhereix a la proposició Casas puig pueda en dubte la veritat y això no pot esser; ab més motiu després que s'ha dit que's varen incoar malament.

En Casas no s'avé a deixar les coses com estan, ab més raó després de l'ofensa que li ha inferit en Nadal.

En Nadal no vol que sigui dit que ell ofengui y repeteix les paraules pronunciades, empró altra volta en sentit diferent. També demana an en Casas que reconegui que'l regidor denunciat y el president de la Comissió passada se contradiren.

En Casas li contesta que no's pot negar una cosa que consta en acta y afegeix: si enteneu que aquestes contradiccions son la base fonamental del expedient, perquè essent aquelles oficials, puig consten en acta, vos negueu a fer ús d'aquest element de judi i portant l'assumptu al Jutjat?

En Nadal continua fugint d'estudi sense donar la reparació deguda an en Casas. Aquest vol aquesta pública, puig públic s'ha manifestat el dubte, quedant, diu, per lo tant, en peu l'ofensa.

En Costa no creu que's logri res portant l'assumptu al Jutjat, puig entén que s'ha d'aclarir públicament.

En Doménech Galcerán no vol dir ni sí ni no, afegint que no sab si aquelles contradiccions poden ser de base fonamental del expedient o sols objecte d'un considerando del mateix.

Va seguint en Nadal no donantse per entès, negant que hagi ofès, repetint en Casas, puig en Nadal les tergiversa, aquelles paraules ofensives. Extranja en Casas que havent en Nadal tingut la despreocupació de dirles no ho tingui per sostenir-les; empró jo, diu en Casas, no hi passo puig aquí se murmura y a fora també.

En Costa veient an en Nadal que no vol donarse, intervé altra volta pera dir que en vista de que aquest no vol reparar l'ofensa feta an en Casas, ell costi lo que costi dirà públicament les paraules que en Doménech Galcerán particularment li va dir, atribuint a la majoria passada un calificatiu per demés deshonorós; y després la conciencia pública que jutja. Acaba preguntant an en Doménech Galcerán si li va dir, referintse a la majoria passada, una paraula que pot fer anar a presiri a un home.

En Doménech Galcerán: No ho recordo.

En Costa: Digui sí o no.

En Doménech Galcerán repeteix la mateixa contestació, fent que'n Padrós Vidal l'interrompeixi dient: com pot dir que no s'en recorda si encara no sab quina paraula es?

En Doménech Galcerán: Doncs jo no les he dites.

En Costa, ab energia: Doncs vosté es.... (aquí un calificatiu duríssim que s'aplica al que diu mentides.)

En Doménech Galcerán, descompost, protesta sorollosament y ens fa sapiguer que es honrat, sostenint un viu diàlec ab en Costa, que la presidencia se veu ab apuros de tallar.

El públic també intervé, amenant el president ab aixecar la sessió. Aquest demana an en Costa que retiri les seves paraules, negantshi aquest y produintse un nou avalot.

El president va per aixecar la sessió y en Casas s'hi oposa mentres no's voti la seva proposició. Aquesta es la següent: Que en vista de que ningú ha volgut estudiar l'expedient citat o obrirne un de nou, s'enviés aquest al Jutjat pera depurar les responsabilitats que capiguen, perquè segons s'ha dit, ab intenció s'instruï malament.

En Nadal observa que s'hi afegeixi: o omisió, divagant a continuació sobre les paraules per ell pronunciades, puig, segons diu, ell no ho ha dit que ho fessin a dretes.

En Casas li observa que ha dit «que havien procurat que'n el expedient no's poguessin deduir responsabilitats; y en vista, segueix dient, de la perplexitat d'en Nadal retira la proposició.

Y s'aixeca seguidament la sessió.

Avans s'havia quedat en constituirse en sessió secreta per l'incident Costa-Doménech Galcerán, emmòr sembla que el primer s'han egat a concorre-hi que no sigui aquella pública, per lo que no tingué lloc la secreta.

NOVES

UNIÓ CATALANISTA.—La Junta Parmanent ha aplassat el Concell general de representants que anyalment y ab arreglo als estatuts ha de celebrar-se la segona quinzena d'Octubre, pera'l día 24 del corrent.

S'han de renovar els càrrecs de vispresident, tesorero y un vocal.

—La Comissió Organitzadora de la passada Assamblea nacionalista de Tarragona ha prés els següents acorts: Catalogar els acorts de dita Assamblea y comunicarlos al Concell general de representants de l'«Unió Catalanista» y designar an en Pere Corominas pera que redacti un missatge que s'enviará a totes les entitats catalanes d'América donantlos compte dels acorts presos en l'esmentada Assamblea.

OBITUARI.—Una altra dolorosa y irreparable pérdida acaba de sofrir la familia de nostre volgut company y amic, en Francisco X. Casals, ab la mort del seu amantíssim pare, també bon amic nostre, en Joaquim Casals y Campmany (E. P. D.) ocorreguda repentinament el prop-passat dissabte.

Era'l finat persona molt grata per tots quants havien tingut la satisfacció de tractarlo, essent la seva mort molt sentida per les seves amistats y relacions.

Ja sab nostre company Casals que'n aquesta Redacció se senten com a propies les seves desgracies, y que prenem part intensament en el dolor sentit per la pèrdua del seu volgut pare, desitjantli an ell y demés familia que'ls serveixi de lenitiu al seu dol les numeroses demostracions de pésam que han rebut.

—Ha mort en nostra ciutat el que'n vida fou el conegut propietari en Pere Fradera Fradera. (E. P. D.).

Testimoniem a la familia del finat y en especial als seus germans nostres estimats amics y consocis en Jaume y en Joaquim Bachs Fradera l'expressió del nostre més sentit condol.

**

VAGA.—El divendres de la passada setmana van declarar-se en vaga per haver-se negat els patrons a accedir unes peticions fetes, els obrers de la fàbrica de teixits que en nostra ciutat posseeixen els senyors Soler y Seva.

Sembla que en vista de la determinació dels obrers y sense explicació de cap mena, els esmentats patrons han despedit el personal de la fàbrica dientse que potser serà aquesta traslladada a Sant Martí.

**

El sombrero del carrer de Mar, núm. 42, en M. Riera posa en coneixement de sa nombrosa parroquia y al públic en general haver rebut un inmens y variat sortit en sombreros y gorres última novetat els quals ofereix a preus verdaderament sens competència.

**

No oblideu que'l millor laxant depuratiu que cura l'estrenyiment, les febres, gástriques, tifus, grippe, etc., etc., es el THE ALPINO.

**

CÀTEDRA DE CATALÀ A L'UNIVERSITAT.—El Rector de l'Universitat de Barcelona, senyor Baró de Bonet, ha cedit una de les aules d'aquell Centre docent pera donarshi la classe de Gramática catalana creada per la Diputació barcelonina pera'l conreu y espandiment de nostra llengua, la qual està a càrrec del eminent filòlec català en Pompeu Fabra.

L'inauguració's farà el dia 5 de Novembre, donantse classes d'ensenyansa superior els dimecres, dijous y dissabtes a dos quarts de set de la tarda y una d'elemental els diumenges al mati.

**

«Demaneu Sal Vichy Etat pera begudes. Comprimits Vichy-Etat, efervescents y Pastilles Vichy-Etat en els seus envases d'origen.

Refuseu tota imitació.»

**

ALOCUCIÓ.—La Mesa del II Congrés Excursionista Català darrerament celebrat a Manresa, ha dirigit una alocució que sentim no poguer publicar per manca d'espai, interessant als patriotes catalans que donguin quelcom, encara que sigui poc, per l'anyal restauració del històric Monastir de Sant Joan de les Abadesses, associantse aixís a la petició que fa aquell digne y conscient poble pera que's restauri'l tresor que posseeix, gloria d'art y testimoni de nostres grandeses passades.

FESTIVITAT DE TOTS SANTS

COLMADO Y CONFITERIA LLIGONA

Plaza Mercat, 17, Badalona.

Gran assortit en panellets fins desde 1 pta. a 1'50 ptes. els 400 grams.

Vins de Jerez, licors y xampanyes de totes marques. Servei de lunc y banquetes.

Se serveix a domicili.

**

FOOT-BALL.—Diumenge passat va jugar-se en el camp del «Badalona» un partit entre'l primer team d'aquest club y el segon del «Barcelona». El resultat fou de 6 goals a 1 a favor del primer.

—També se'n jugà un altre en el camp del «Bétulo» entre'l segon d'aquest y el segon del «Internacional», essent el resultat el d'empat a 1 goal.

**

CONTRIBUCIÓ.—En el lloc y hores de costum se cobrarà el quart trimestre d'aquest impost durant els dies del 7 al 12 del corrent.

**

CENTRE BADALONÍ.—Demà a la tarda s'hi representarà per la Companyia Terrades-Casas la comedia en tres actes den Albert Llanas *Don Gonzalo o l'orgull del gec*.

**

CLÍNICA DENTAL

— DE —

PAU SOLÉ DALMAU

Cirurgià Dentista

Consulta gratuita pels pobres que vagin proveïts d'un volant de l'Arcaldia.

Riera Folch, 160

Hores: de 9 a 1 mati y de 3 a 6 tarda.

**

«Les mellors aigües alcalines Vichy Hôpital (estómac), Vichy-Célestins (ronyons), Vichy-Grande-Grille (fetxe), son insubstituïbles.

Refuseu tota imitació.»

**

Pera prevenir y curar totes les enfermetats infeccioses rés millor que'l THE ALPINO.

DISPENSARI ODONTOLÓGIC MUNICIPAL

: : : : gratuit per la classe obrera : : : :

a càrrec d'en FRANCISCO DE P. VIADER

dentista del Hospital Clínic de Barcelona

curació de les enfermetats de la boca

: : : : operacions sense dolor : : : :

Consulta particular en Badalona:

Carrer de Mar, 35, pral.

ANUNCI OFICIAL

Habiendo acordado el Ayuntamiento de mi presidencia averiguar cual sea el verdadero escudo de Badalona al objeto de reconocerlo como oficial y bordarlo en la Bandera Catalana, se ruega a todos los que puedan aportar datos referentes al mismo se sirvan hacerlo verbalmente o por escrito, dirigiéndose a la Secretaría del Municipio por todo el entrante mes de Noviembre.

Badalona a 31 de Octubre de 1912.—El Alcalde, *Martin Pujol*.